

МЕТОДИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ ПРАВОЗНАВСТВА

*«Тільки наївна людина може вважати,
що інноваційна педагогіка є універсальною
заміною традиційних методів навчання»*

А. Адамський

Освітній процес на початку ХХІ ст. в Україні позначився значним реформуванням, метою якого стало: «Створити умови для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України, формувати покоління, здатні навчатися впродовж життя...». Вчителі працюють над виробленням і вдосконаленням методів навчання і виховання, зокрема інтерактивних.

Основними завданнями школи є: захистити й підтримати дитину, виробити в неї життєздатність, озброїти механізмами й технологіями розробки життєвих стратегій і проєктів. Основним завданням учителя є створення умов для формування творчої компетентної особистості, здатної реалізувати свій потенціал у суспільстві.

Для забезпечення творчої самореалізації учнів під час навчання необхідні ефективні педагогічні ідеї, використання проблемного та продуктивного навчання, інноваційних технологій та методу проєктів [2, с. 15].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання методології й методики інтерактивного навчання дедалі більше притягують інтерес науковців. Навчальний, виховний та розвивальний потенціал інтерактивних методик і технологій, психолого-педагогічні аспекти їх ефективного застосування вивчали Пометун О. І. [6], Безценна Т. М. [5]. Є важливим при дослідженні даного питання досвід Ткачук А. В. [4].

Безценна Т. М. вважає, що при проведенні уроків правознавства вчителі використовують різні види нетрадиційних форм та методів навчання, з метою формування пізнавальних інтересів учнів застосовують інтерактивні методи навчання: ділові ігри, мозкові атаки, штурми, конференції, проведення брейн-рингів, КВК, тестові завдання, «доміно», складання та розв'язування кросвордів з предметів, складання та розв'язання економічних задач [5].

Сучасна талановита дитина вже не хоче бути лише слухачем, вона бажає брати участь у інтерактивному навчанні.

Досліджуючи навчання правознавства як інтерактивне, ми виходимо з того, що інтерактивне навчання – це процес, організований вчителем за допомогою певної системи способів, прийомів, методів освітнього процесу, заснованого на: суб'єкт-суб'єктних стосунках педагога й учня (паритетність); багатосторонній комунікації; конструюванні знань учнем;

використанні самооцінки та зворотного зв'язку; постійної активності учня [6, с. 7].

Одним із прикладів такого навчання може бути етап актуалізації опорних знань, проведений у формі «усної газети», засвоєння нового матеріалу методом «Мереженої пилки».

Коректно висловлюватись, розширювати свій юридичний кругозір спонукає гра «Зрозумій мене», коли учень не називаючи терміна чи поняття повинен розкрити його зміст так, щоб зрозуміли інші. Одним із методів інтерактивного навчання є імітаційна гра: «Вибори», «Судовий процес» тощо [4].

Ефективним та гнучким є метод проектів. Технологія проектування на уроках правознавства передбачає розв'язання учнем, або групою учнів будь-якої проблеми. При цьому використовуються різноманітні методи та засоби навчання. За допомогою методів проектів відбувається інтегрування знань та умінь. Робота над проектом включає усвідомлення учнем мети, оформлення задуму, розробку організаційного плану, роботу за планом, підбиття підсумків у вигляді звітів. При роботі над проектом у учнів формуються навички роботи в групі, уміння прислухатися до думки інших. Запропонована «проблема проекту» мусить бути знайома і основана на здобутих знаннях, направляти на знання що належить здобути [5].

Щоб підтримувати постійну увагу дітей при перевірці домашнього вчитель може проводити правознавчу естафету, коли почата фраза продовжується другим учнем, а закінчується третім. Діти виявляють активність і тоді, коли оголошується прес-конференція з теми, що вивчається, де учні самі задають питання учню, викликаному до дошки й наділеному повноваженнями «знавця» з тієї чи іншої теми [4].

Одним із прикладів інтерактивного навчання є гра – правознавчий хокей, коли кожен «кидок» – питання одного учня – має бути «відбитий» правильною відповіддю іншого.

Запровадження інтерактивних методів навчання на уроках правознавства пов'язується з принциповими змінами мети шкільної правової освіти, переорієнтацією з процесу навчання на результат в особистісно-діяльнісному вимірі. Виходячи з того, що сучасною метою навчання правознавства є правова предметна компетентність, вважаємо, що найбільш адекватними їй, і такими, що можуть забезпечити її досягнення, є інтерактивні методики й технології. Враховуючи те, що інтерактивне навчання передбачає розвиток особистості, її мислення, позиції вчителя й учня як суб'єктів такого навчання є активними, педагог орієнтується на особистість учня, серед функцій, які він виконує, пріоритетними є організаційна, виховна та стимулююча, переважає демократичний стиль спілкування, ініціатива й креативність учня всіляко підтримується вчителем, важливою у ході діяльності є установка на партнерство. Вцілому, інтерактивне навчання правознавства сприяє виробленню в учня таких знань, умінь і навичок, особистісного досвіду, емоційно-ціннісного ставлення до права, які у подальшому зможуть

забезпечити його комфортну й ефективну правову адаптацію та соціалізацію.

Список використаних джерел:

1. Адамский А. И. Становление образовательной деятельности / А. И. Адамский // Доклад на VIII Всеукраинской конференции «Педагогика развития» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.school.edu.ru>; <http://www.cjc.ru>
  2. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / Т. І. Туркот. – К. : Кондор, 2011. – 628 с.
  3. Інноваційні технології в навчально-виховному процесі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://shkola-8.net.ua/innovacijni-texnologii%D1%97-v-navchalno-vihovnomu-procesi.html>
  4. Ткачук А. В. Опис власного досвіду [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.misto.esco.co.ua/best_practice/art77.pdf
  5. Безценна Т. М. Впровадження сучасних форм і методів при навчальній процес // Матеріали III Всеукраїнської науково практичної інтернет-конференції. – Донецьк, 2012. – 340 с.
- Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. І. Пометун. – К., 2007. – 144 с.